

Inhoud

Voorwoord	7
Inleiding	9
In 10 stappen samenredzaamheid versterken.....	13
Stap 1. Weet waar je voor staat	17
Stap 2. Stel de klant centraal.....	25
Stap 3. Bepaal de focus	31
Stap 4. Organiseer steun vanuit het netwerk	39
Stap 5. Analyseer het netwerk.....	47
Stap 6. Verstevig het netwerk.....	55
Stap 7. Doe wat nodig is.....	63
Stap 8. Versterk het dagelijks leven.....	71
Stap 9. Laat los en geef vertrouwen.....	77
Stap 10. Houd jezelf scherp	83
Hoe nu verder?	89
Over de auteurs	93
Nawoord	95

Voorwoord

In Nederland vinden we meedoen erg belangrijk. We spreken niet voor niks van een participatiemaatschappij. Helaas is het niet iedereen gegeven om mee te doen en gaan we soms te veel uit van een maakbare maatschappij. Als het je niet lukt om mee te doen, dan heb je waarschijnlijk wat nagelaten. Anders heb je toch wel een leuk sociaal leven, ben je fit, heb je een goede baan, een mooi huis en een fijn gezin met kinderen die het goed doen op school. Sociale media laten het ons dagelijks zien.

Maar zo makkelijk is dat niet voor iedereen. Want het maakt in deze samenleving nog steeds uit waar je woont en in welk sociaaleconomisch milieu je opgroeit. En daarbij neemt onze maatschappij een steeds hogere vlucht als kennismaatschappij, je moet het allemaal maar kunnen bijhouden.

Dat niet iedereen meekomt, zien we aan de toenemende vraag om zorg en jeugdhulp, wat hoge kosten met zich meebrengt. Wachtlijsten laten zien dat er te veel mensen tussen wal en schip vallen. Niet zozeer omdat ze niet willen, maar meer omdat het niet lukt om mee te doen op de manier zoals ze zouden willen. Gezinnen die te maken hebben met meerdere hulpverleners, armoede, schulden, pubers met schoolproblemen, of mensen die kampen met eenzaamheid en moeite hebben een baan te vinden of te behouden.

Het woord maatschappij zegt het al, dat zijn we met elkaar. In de maatschappij leven doe je niet alleen en daar heb je de ander ook voor nodig; een goed sociaal netwerk. In de kern zijn we allemaal sociale wezens die bestaan in het zicht van de ander. We hebben het nodig om van waarde te zijn en mee te (mogen) doen. Op school, op het werk, als vrijwilliger of mantelzorger.

Daarbij is het van belang om met een open en nieuwsgierige blik naar elkaar te kijken, verder dan het oordeel van iemand die langs de lijn staat. Niemand besluit om bewust niet mee te doen. Uiteindelijk willen we allemaal gezien worden om wie we zijn, en willen we ons steentje bijdragen. Misschien is dat ook precies de opdracht die voor ons ligt, elkaar helpen om mee te doen.

En dat doen de professionals die werken met de methodiek Community Support elke dag. Met professionele bevoegdheid, maar ook met een methodiek die werkt en bijdraagt aan de overtuiging dat iedereen het in zich heeft om volwaardig mee te kunnen doen in onze maatschappij.

Met hulp van de methodiek die beschreven wordt in dit boek, kun je als professional een verschil maken, waardoor de 'klant' op eigen kracht verder kan. Ik hoop oprecht dat we onze 'community' hiermee kunnen uitbreiden, zodat iedereen de support krijgt die hij verdient.

Jacqueline Beverwijk

Dean voor de Academie van Verpleegkunde aan de Hanzehogeschool in Groningen

Inleiding

De kwaliteit van de hulpverlening bepaal jij. Waar sta je voor als professional? Waarin geloof jij? Hoe wil jij impact maken?

Uiteindelijk wil je natuurlijk dat de mensen die je begeleidt zichzelf weer weten te redden. Door samenredzaamheid te versterken, werk je duurzaam aan je eigen overbodigheid. Waarom samenredzaamheid? Een hele bewuste keuze! Het gaat er niet alleen om dat de persoon die hulp nodig heeft zich weet te redden in het dagelijks leven, maar ook dat hij een netwerk om zich heen heeft waarvoor hij van betekenis is en dat er mensen om hem heen staan die van steun kunnen zijn. Uiteindelijk kan niemand zonder een netwerk, iedereen heeft anderen nodig. Als hulpverlener ben je tijdelijk betrokken, het informele netwerk is blijvend.

De basis van dit boek is het werken volgens de methodiek Community Support. Dit is een bewezen effectieve methodiek die mensen ondersteunt bij het vergroten van samenredzaamheid. De methodiek wordt sinds 2001 vooral toegepast op het begeleiden van gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Sinds 2013 is de methodiek opgenomen in de databank effectieve interventies van Movisie¹. De methodiek is goed aanvullend in te zetten op andere interventies die aansluiten op de problematiek van de klant.

In de methodiek staan de klant en zijn netwerk centraal en richt je je op het verstevigen van sociale netwerken en het versterken van het dagelijks leven. Uitgangspunt is dat iedereen zelf richting geeft aan zijn leven en dat je als professional daar ondersteunt waar dat nodig is. Je stimuleert de jeugdige, volwassene of het gezin om zelf stappen te zetten en betreft daarbij vooral het eigen netwerk.

¹ www.movisie.nl/interventie/community-support

Lijkt dit netwerk beperkt of ervaart de klant onvoldoende steun? Dan ga je aan de slag met het verstevigen van het netwerk. Want: geen netwerk, dat bestaat niet!

Er zijn in de loop der jaren verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de effectiviteit van de methodiek en daaruit komt telkens naar voren dat de methodiek positieve effecten heeft op de volgende punten:

- het vergroten van participatie;
- het verminderen van eenzaamheid;
- het vergroten en verbeteren van het netwerk;
- het vergroten van zelfredzaamheid en grip op het eigen leven (eigen kracht);
- het verbeteren van de kwaliteit van leven.

Door vele jaren praktijkervaring en onderzoek naar de methodiek, hebben we steeds duidelijker gekregen wat belangrijke onderdelen zijn in het versterken van samenredzaamheid in het werken volgens de methodiek. Deze kennis delen we graag met jullie in dit boek. Uit onderzoek blijkt dat in het toepassen van de methodiek de basishouding van jou als professional centraal staat. Daarom staan we vooral stil bij jouw handelen als professional als instrument om samenredzaamheid te versterken.

We nodigen je met dit boek uit na te denken over jouw rol, opvattingen en houding. De vragen die je in het boek vindt, helpen je hierbij.

Leeswijzer

De klant is de hoofdpersoon bij alles wat jij doet. Hij is de degene met de vraag, zijn belang staat voorop. Wij kiezen dan ook voor de term klant in plaats van cliënt. De klant bepaalt en heeft – waar het kan – de regie.